

La tria per Andreu Loncà

EL PALAU

A la revista *Shikar* hi apareix un bon article sobre la història del palau dels Montcada situat al centre històric de Seròs. Aquest palau, ara ja en desús des de fa dècades, és un notable edifici senyorial de forma rectangular, sobri en la seua façana, construït en pedra davant una notable plaça, amb unes característiques finestres situades en la part superior. Cap més luxe; cap més indicació. L'interior no es pot pas visitar. En aquest moment encara és una propietat privada. Espero que aquest article no en sobrepugui el valor immobiliari.

És un palau del Renaixement que havia pertangut a la família dels Montcada, que tingué el màxim apogeu al segle XVI. Després, passà per un seguit de vicissituds mal documentades fins que fou, a primeries de segle, caserna de la guàrdia civil i a la segona meitat, pisos per

als treballadors de les mines de carbó. Al poble, la gent en digué "el palacio" o "el cuartel".

Llevat d'aquest article, no en conec cap d'estudi fiable sobre l'edifici. Només vaig llegir fa anys els papers que Josep Lladonosa havia divulgat sobre la casa dels Montcada. Apassionat, i lúcid, Lladonosa va escriure un magnífic volumet sobre *La fi dels Montcada* el 1965 que bé mereix una relectura. És un altre context. Els autors de l'article sostenen que l'assassinat brutal de l'avi Guillem de Montcada al castell d'Aitona –la residència de la família al segle XV– és una de les raons que suscita que la nova residència sigui construïda a Seròs. Aquest assassinat podria ser una tragèdia shakespeariana. Ara em sembla que cal remarcar que no és un assumpte local, intranscendent, de pura cob-

SERÒS.

Imatge d'arxiu de la façana del palau dels Montcada a Seròs.

dícia personal. És un afer global, de caràcter antropològic, humà, general.

Si fóssim capaços de lligar aquest palau amb el que s'esdevé a Europa en el mateix període, a la Itàlia del nord o a França –l'índit Michel de Montaigne és del mateix segle– tindríem una lògica més consistent que l'actual, massa frag-

mentada, massa comarcal, massa cenyida a la ignorància activa. Si fóssim capaços de concebre'n un ús i un valor interessants –amb activitat econòmica– fóra un fet extraordinari. Una de tantes contradiccions de Lleida –de Ponent– és la dificultat d'atorgar valor al seu patrimoni arquitectònic, i si voleu, al seu imaginari cultural. Hem restaurat esglésies, catedrals i monestirs, però encara ens falta donar valor i sentit al patrimoni laic. Els palaus dels nobles, per exemple. A què esperem?